

2020-11-20

Yttrande kring ökad lösningsmedelsförbrukning inom Axeln 5, Huddinge Kommun

Verksamheten på Axeln 5 skriver i ett e-post daterat 2020-11-18 att de räknar med ett skyddsavstånd på 400 meter till sin verksamhet och undrar hur kommande planer tar hänsyn till detta, givet att verksamheten kan generera ett utsläpp av 15 ton lösningsmedel på årsbasis. I detta PM redogörs för hur detta påverkar tidigare utförda utredningar.

Schablonavstånd

Skyddsavståndet på 400 m är bara ett gammalt schablonvärde från Boverkets allmänna råd *Bättre plats för arbete*. De allmänna råden avsåg tillämpningen av bestämmelser i den äldre plan- och bygglagen, och är inte längre gällande, men de skyddsavstånd som rekommenderas i publikationen brukar fortfarande användas i ett inventeringsskede för att ge en första indikation på skyddsavstånd. Den första indikationen används då för att helt kunna avskrika riskkällor som ligger på ett längre avstånd än de som rekommenderas i publikationen. Ligger riskällan närmare kan en mer detaljerad analys behövas, vilket vi nu alltså har utfört.

Ökade utsläppsmängder

För det första får verksamheten inte generera ett *utsläpp* av 15 ton lösningsmedel, däremot har dom möjlighet att utöka *förbrukningen* av lösningsmedel till 15 ton på årsbasis.

För det andra har vi i utredningen gjort konservativa antaganden kring utsläppsmängderna och även gjort antagandet att hela förbrukningen släpps ut. Ett utsläpp av <10 ton per år enligt nuvarande förbrukning gav ett skyddsavstånd på cirka 15 meter, medan känslighetsanalysen med ett utsläpp på 25 ton gav ett skyddsavstånd på cirka 35 meter från utsläppspunkten. Ett utsläpp på 15 ton bedöms därför ge ett skyddsavstånd på maximalt 25 meter från utsläppspunkten, vilket innebär att de aktuella planområdena ligger utanför skyddsavståndet.

För det tredje är beräkningarna gjorda för ett lösningsmedel med väldigt låg lukttröskel (toluen). Mer än två tredjedelar av förbrukningen består dock av xylener (baserat på förbrukningen 2018) som har en lukttröskel som ligger cirka tio gånger högre. Detta innebär en avsevärt lägre risk för luktstörningar.

Och slutligen den viktigaste punkten - verksamheten måste följa Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel, vilket innebär att de maximalt får släppa ut 100 milligram kol/normalkubikmeter utsläppt gas. En så låg koncentration innebär att luften som

släpps ut bara behöver spädas ut med en faktor 1:10 för att hamna under tröskelvärdena för lukt, vilket ger mycket gynnsammare förutsättningar jämfört med de utsläppskoncentrationer vi räknat med i vår luktutredning. Avstånden som krävs innan den här utspädningen skett bör ligga i storleksordningen 5 meter från utsläppspunkten. För befintliga verksamheter finns möjligheter att frångå den här utsläpps begränsningen, förutsatt att verksamhetsutövaren *följer en plan för minskade utsläpp* av organiska lösningsmedel. Att *öka utsläppen* är alltså *inte* aktuellt om de frångår grundkraven i förordningen.

Sammanfattningsvis gäller alltså de slutsatser som ges i luktutredningen *Sjödalen etapp 4, Huddinge kommun, Utredning av luftkvalitet och lukt* daterad 2019-10-14. De detaljer som framkommit gällande vilka lösningsmedel som används visar dessutom på gynnsammare förhållanden och lägre behov av skyddsavstånd med avseende på luftkvalitet och lukt.

David Winberg

Brandingenjör & Civilingenjör i Riskhantering